

MODO INDICATIVO. TEMPO PRESENTE- FORMA ATTIVA. VERBI DI PRIMO GRUPPO

Ecco qui una carrellata di alcuni dei verbi di primo gruppo della lingua albanese. (Nella coniugazione, la terza persona singolare e plurale è solo al maschile. Ovviamente nulla cambia per il genere femminile).

Ricordiamoci, sono i verbi terminanti in –oj, –aj, –ej, –ëj, –ij, –yj, –uaj, –yej.

	Punoj (Lavorare)	Shikoj (Guardare)	Bëj (Fare)	Laj (Lavare)	Kërkoj (Chiedere)	Vrapoj (Correre)	Thyej (Rompere)	Kafshoj (Mordere)
Unë	punoj	shikoj	bëj	laj	kërkoj	vrapoj	thyej	kafshoj
Ti	punon	shikon	bën	lan	kërkon	vrapon	thyen	kafshon
Ai	punon	shikon	bën	lan	kërkon	vrapon	thyen	kafshon
Ne	punojmë	shikojmë	bëjmë	lajmë	kërkojmë	vrapojmë	thyejmë	kafshojmë
Ju	punoni	shikoni	bëni	lani	kërkoni	vraponi	thyeni	kafshoni
Ata	punojnë	shikojnë	bëjnë	lajnë	kërkojnë	vrapojnë	thyejnë	kafshojnë

	Qaj (Piangere)	Rruaj (Radere)	Shkruaj (Scrivere)	Mbaj (Tenere)	Vlej (Valere)	Fitoj (Vincere)	Kthej (Girare)	Dëgjoj (Sentire)
Unë	qaj	rruaj	shkruaj	mbaj	vlej	fitoj	kthej	dëgjoj
Ti	qan	rruan	shkruan	mban	vlen	fiton	kthen	dëgjon
Ai	qan	rruan	shkruan	mban	vlen	fiton	kthen	dëgjon
Ne	qajmë	rruajmë	shkruajmë	mbajmë	vlejme	fitojmë	kthejmë	dëgjojmë
Ju	qani	rruani	shkruani	mbani	vleni	fitoni	ktheni	dëgjoni
Ata	qajnë	rruajnë	shkruajnë	mbajnë	vlejnë	fitojnë	kthejnë	dëgjojnë

Questi sono solo alcuni della miriade di verbi del primo gruppo. In pronuncia, l'accento cade sull'ultima sillaba del tema verbale. (es. di pronuncia sul verbo 'lavorare': unə punði- occhio alla 'e' rovesciata ☺ è il simbolo fonetico della 'e' con dieresi dell'albanese. Vi deve 'morire in gola' ☺)

Come Punoj (ossia i verbi in –oj, che sono la maggioranza), si coniugano, tra gli altri, anche:

lëvdoj (lodare), **gëztoj** (gioire), **banoj** (abitare), **dëmtoj** (danneggiare), **këndoj** (cantare), **kuptoj** (capire), **lejoj** (permettere), **lexoj** (leggere), **lëshoj** (lasciare), **mendoj** (pensare), **ndihmoj** (aiutare), **studioj** (studiare), **shpjegoj** (spiegare), **udhëtoj** (viaggiare), **vazhdoj** (continuare), **kaloj** (passare), **luftoj** (lottare), **bashkoj** (unire), **besoj** (credere), **çliroj** (liberare), **dërgoj** (inviare/consegnare), **dyshoj** (dubitare), **falënderoj** (ringraziare).

La desinenza **-oj** è diventata, nel linguaggio odierno, la desinenza 'jolly' per creare nuovi verbi secondo la tecnica del prestito linguistico. Che cosa è questa tecnica misteriosa? Niente di speciale. Semplicemente, si prende la parola dalla lingua straniera e la si uniforma, in questo caso per ADATTAMENTO, alle regole grammaticali della propria in modo da creare un nuovo vocabolo.

Per arricchire il vostro lessico e per vedere quanto l'albanese ha 'preso in prestito' dall'italiano a livello morfologico, vi scrivo di seguito dei verbi di cui voi stessi potete intuire il corrispondente nella nostra lingua:

administroj, admiroj, adoptoj, akordoj, akreditoj, akumuloj, akuzoj, alarmoj, amplifikoj, analizoj, anestetizoj, aprovoj, arrestoj,

bllokoj, bombardoj, bonifikoj,

daktilografoj, deformatoj, deklaroj, dekoroj, delegoj, demonstroj, demoralizoj, denoncoj, depozitoj, dizinfektoj, diplomoj, diskutoj, dislokoj, distiloj,

ekonomizoj, eksportoj, ekvilibroj, ekzaminoj, ekzekutoj, elektrizoj, evidencoj,

fabrikoj, falimentoj, falsifikoj, fantazoj, faturoj, favorizoj, festoj, filtroj, forcoj, fortifikoj, fotografoj, fotokopjoj, furnizoj,

garantoj,

hipotekoj, hipnotizoj, hipotizoj, homologoj,

identifikoj, ilustruoj, imaginoj, imponoj, importoj, imunizoj, inauguroj, individualizoj, indoktrinoj, infektoj, informoj, instaloj, intensifikoj, interpretoj, intonoj, injektoj, izoloj,

kanalizoj, kapituloj, karbonizoj, katalogoj, klasifikoj, koleksioj, kombinoj, komentoj, kompensoj, komplotoj, kompozoj, komunikoj, konservoj, konsideroj, konstatoj, konsumoj, kontribuoj, kontrolloj, kooperoj, korrigoj, kualifikoj, kuptoj, kuroj,

largoj, legalizoj, liberalizoj, lokalizoj, lubrifikoj,

modernizoj, modifikoj, monopolizoj, montoj, moralizoj,

nacionalizoj, natyralizoj, numëroj,

ofroj, oksigjenoj, operoj, optoj, organizoj, orientoj, orkestroj,

paguaj, polarizoj, postoj, preferoj, prenotoj, pretendoj, privilegjoj, procedoj, projektoj, provoj, provokoj,

recitoj, referoj, reflektoj, refuzoj, regjistroj, rezervoj, riparoj, rregululoj, rrezikoj, rrotululoj,

sabotoj, sakrifikoj, sanksionoj, seleksionoj, sfidoj, siguroj, simbolizoj, sintetizoj, sintonizoj, sistemoj, skandalizoj, specializoj, specifikoj, sterilizoj, stimuloj, studioj, sugjeroj, supozoj,

telefonoj, tituloj, transferoj, transformoj, transmetoj,

unifikoj,

verifikoj

Questi sono solo alcuni esempi riferiti ai verbi. Ovviamente, lo stesso procedimento è applicato ai sostantivi. Se vi capita di avere tra le mani un giornale in lingua albanese, oppure sulle stesse pagine Facebook, guardate quante e quali sono le parole che vi 'suonano familiari' anche se non le avete mai lette prima.

Trovare parole simili tra le due lingue sicuramente è un grande incentivo a continuare nello studio ☺